

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

Josep Carner



Josep Carner, un segle de cultura catalana

Jaume Subirana (Universitat Oberta de Catalunya)

La vida de Josep Carner i Puig-Oriol abraça un període apassionant de la literatura i, en general, de la cultura i la història de Catalunya: Carner neix durant el [modernisme](#) però viu encara la maduresa de molts dels homes (i de l'impuls) de la [Renaixença](#), creix amb el [noucentisme](#) i el representa, s'involucra en la tasca de la Mancomunitat, opta per la carrera consular en una mena de peculiar allunyament que el convertirà en un lúcid observador de la Dictadura de Primo de Rivera i de la dinàmica que els anys trenta acabà abocant el país a la guerra civil, escull l'[exili](#) mexicà i acaba tornant a l'Europa en reconstrucció després del malson de la Segona Guerra Mundial i instal·lant-se a Brussel·les, la ciutat que esdevindrà els anys cinquanta el cor de l'europèisme.

Del dandi al poeta noucentista Carner fa una entrada en escena fulgurant: als dotze anys comença a col·laborar en diverses publicacions literàries, als divuit es llicencia en dret i als vint en filosofia i lletres, als vint-i-dos triomfa amb el seu tercer recull de versos, als vint-i-sis ja és mestre en gai saber, als vint-i-set ingressa a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans...

Barcelona 1884 - Brussel·les 1970. Poeta, periodista, dramaturg i traductor

Aquesta precocitat, el seu caràcter extravertit, la vestimenta agosarada dels anys de joventut, una proverbial facilitat de paraula i una certa tendència a la plagasitat en feren un "personatge" de la Barcelona del tombant de segle, personatge reconegut i assenyalat, tot i que no sempre celebrat (n'hi ha prou de recordar episodis com l'expulsió de l'Ateneu Barcelonès).

A poc a poc, l'esvaïment d'aquella estètica detonant dels primers anys va deixar veure cada cop més clars alguns dels trets essencials de Carner: el seu extraordinari domini lingüístic, la seva identificació amb el país a través del conreu literari del català, la seva gran capacitat de treball i la seva habilitat per a la generació i articulació de projectes culturals. Així, Carner escriu i publica un llibre de versos que serà considerat emblemàtic del [noucentisme](#), *Els fruits saborosos* (1906), però paral·lelament s'ha anat acostant a través de les amistats ([Jaume Bofill i Mates](#), Emili Vallès) als cercles catòlics i catalanistes, dirigeix alguna de les revistes més importants del moment (*Catalunya*, *Empori*) i hi situa els seus companys, descobreix Mallorca i es converteix en cap de pont dels autors de l'anomenada Escola Mallorquina a Barcelona, aplega al seu voltant el grup Cal·ligueneia, va a Madrid a doctorar-se i hi enlluerna els habituals de l'Ateneu... A més, la coneixença del president de la Diputació i de la Mancomunitat, Enric Prat de la Riba (per qui sempre confessarà la seva admiració), li obre el 1902 les portes de *La Veu de Catalunya*, el diari del catalanisme moderat, i anys més tard el situarà a l'acabat de crear Institut d'Estudis Catalans (1911) i al capdavant de l'Editorial Catalana, fundada el 1917 sota el patrocini de la Lliga com un ambiciós projecte cultural i que incloïa diverses col·leccions (Biblioteca Literària, Biblioteca Catalana), revistes (*D'Ací i d'Allà*) i una Enciclopèdia Catalana (n'era gerent Josep Pugès, i Carner hi féu de director literari fins a la seva marxa a Gènova, el 1921).

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

A l'IEC, Carner va col·laborarà estretament amb Pompeu Fabra (de qui actua com a paladí) i esdevé interlocutor d'escriptors i filòlegs com Antoni M. Alcover, Lluís Segalà, Frederic Clascar, [Àngel Guimerà](#) o [Joan Maragall](#). A més, a *La Veu* coneix el financer i polític Francesc Cambó (es diu que durant anys Cambó va dictar a Carner els editorials del diari) i es relaciona amb altres noms que la nostra perspectiva d'avui magnifica: [Eugeni d'Ors](#), [Guerau de Liost](#), [Josep M. de Sagarra](#)... Així, en pocs anys tenim aquell jove barceloní provinent d'un ambient menestral més o menys culte reconegut com un dels primers creadors del moment i situat a l'epicentre de la vida literària catalana.

Un professional de la cultura De fet, la trajectòria de Carner al llarg de les dues primeres dècades del segle exemplifica l'esforç d'un determinat segment de la intel·lectualitat catalana per a convertir-se en professional de la pròpia cultura. Si la catalanitat havia de sobrepassar -al costat del país que representava- l'estadi de l'afecció, de la vinculació sentimental, del subsidi, li calia una llengua apta per a l'ús generalitzat i el conreu literari, i un equip de persones que assumissin el projecte com a propi i que ajudessin a tirar-lo endavant fins a les últimes conseqüències.

Així, durant anys Carner escriu diàriament una pila d'articles, notes i poemes a *La Veu*... (d'aquí, en part, la seva tirada pels pseudònims), dirigeix l'Editorial Catalana, hi tradueix els autors occidentals més importants (de La Fontaine a Dickens, d'Andersen a Mark Twain) i mentrestant escriu i publica una poesia rica i multiforme, alhora popular i d'alta qualitat (en aquesta època destaquen dos volums molt diferents apareguts el mateix any, el 1914: *Auques i ventalls* i *La paraula en el vent*), una poesia que beu de Baudelaire, Ronsard i Leopardi (i, més tard, d'[Ausiàs March](#)) però que és, alhora, específicament "carneriana", una poesia llegida i apreciada que fa que es vagi generalitzant el costum de referir-se a ell pel sobrenom de "príncep dels poetes".

Però la voluntat de professionalitzar la cultura catalana (com el mateix projecte noucentista de "civilitzar" el país) topava amb molts entrebancs. En aquest sentit, és emblemàtic l'article "Bastir-se un clos" (1928), que comença: "Estic decidit a bastir-me un clos. Vull dir que he pres el determini de defensar una propietat. La nostra literatura, encara adolescent, cal que comenci a prendre en mà la defensa dels seus interessos, massa negligits fins ara en un ambient d'abusiva familiaritat, de deixadesa i de mal entès idealisme", i acaba: "Bastir-se un clos. És millor que vagar per la jungla, i fins i tot que respectar el sistema anacrònic de la propietat comunal de la tribu."

El 1915 Carner s'havia casat amb la xilena Carmen de Ossa, i aviat arribaren dos fills: Anna Maria i Josep. Sobrepassada la trentena, Carner era un escriptor famós i un personatge de la cultura catalana, però la seva situació professional no acabava d'estar al nivell d'aquella fama. El 1917 mor qui hauria pogut reorientar aquesta situació: Prat de la Riba. Aleshores, al progressiu distanciament de l'escriptor respecte del projecte i de l'evolució política de la Lliga i al difícil clima social de la Barcelona dels *lockouts* i els assassinats pel carrer, s'hi va afegir el descoratjament per la insegura situació econòmica que després de molts anys encara tenia. El cas és que el 1920 Carner es presenta a Madrid a unes oposicions al cos consular (que aprova sense gaires angúnies) i al març del 1921 marxa de Catalunya cap a Gènova per instal·lar-s'hi amb tota la família com a vicecònsol d'Espanya.

Expatriació: obra i mite La carrera consular el durà de Gènova a Costa Rica, l'Havre, Hendaia, Beirut, Brussel·les i París, amb un breu parèntesi a Madrid. Lluny de Catalunya -a on retorna sovint per a breus estades saludades des de la premsa- Carner continua exercint de brillant columnista (al catalanitzat *La Publicitat*, des del 1928, i a *El Sol* de Madrid), i la seva obra poètica no s'atura: després d'una extensa antologia amorosa recopilatòria (*La inútil ofrena*, 1924), *El cor quiet* (1925) representa un cop de timó i mostra que, si és veritat -tal com sosté [Gabriel Ferrater](#)- que Carner

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

havia començat escrivint cap enrere la poesia que durant tres segles la literatura catalana no havia tingut, potser era sobretot per poder endinsar-se amb més llibertat en el llarg diàleg amb ell mateix que la resta de la seva obra representa. Un llarg diàleg subratllat per la contínua revisió a què Carner sotmet des de molt aviat i fins al final de la seva carrera tota la seva obra poètica.

Quan esclata la Guerra Civil Espanyola, Carner és un dels pocs diplomàtics que es manté fidel a la República. Això farà que el 1939 el seu allunyament voluntari del país esdevingui forçat, i que amb la professora i crítica literària belga Émilie Noulet, la seva segona esposa (Carmen de Ossa havia mort al Líban el 1935), emprengui el camí de l'exili, primer a Mèxic (del 1939 al 1945, on fou professor al Colegio de México) i després a Bèlgica. A Brussel·les, Carner fa de professor universitari sense abandonar un cert paper d'autoritat entre la comunitat de la Catalunya a la diàspora (el 1945 és nomenat pel president Irla conseller del govern de la Generalitat a l'exili, col·labora als [Jocs Florals](#), a la represa de la *Revista de Catalunya*, etc.), i s'incorpora (com a membre del consell executiu de la Societat Europea de Cultura, per exemple) al teixit d'intel·lectuals continentals que en el context de la guerra freda fan bandera de la llibertat, el diàleg i un naixent europeisme.

És a l'[exili](#) on neixen els dos llibres que converteixen Josep Carner, enllà de l'escriptor important que ja era, en un nom fonamental de la poesia del nostre segle. El primer és el llarg poema al·legoric-narratiu [Nabí](#) (1941), on la figura bíblica de Jonàs esdevé el torsimany d'un Carner atuit (per les morts de [Guerau](#), del seu pare, de la seva primera dona, per la guerra civil i l'exili, per l'inici de la Segona Guerra Mundial) i temptat per la impaciència i la còlera davant del destí. El segon és *Poesia* (1957), on tria, revisa i reordena la seva obra poètica i hi afegeix l'impressionant apartat "Absència". A més, durant aquests anys apareixen diversos llibres seus traduïts al francès, l'anglès, l'italià...

Però des d'un punt de vista estrictament literari, per a les lletres catalanes de l'interior Carner serà durant molts anys un gran absent, un mite potser inqüestionable però en tot cas llunyà. Si ja als anys vint la seva imatge havia quedat fixada en l'etiqueta (honorable però històrica) de "príncep dels poetes", en el context de la resistència i la tímida represa cultural dels anys cinquanta i seixanta l'obra de Carner és més una dada històrica que un referent real. Només a partir de l'aposta de l'editor [Josep M. Cruzet](#) (de l'[Editorial Selecta](#)) i de la fidelitat d'amics i lectors d'abans de la guerra (com [Marià Manent](#)) o de les noves generacions (com [Joan Fuster](#) o els germans [Gabriel Ferrater](#) i [Joan Ferraté](#)) l'obra de Carner va essent reeditada, rellegida i revalorada al costat de la seva figura, utilitzada per impulsar una candidatura per obtenir el primer Nobel català (el 1962) o acollida amb expectació mediàtica durant el seu fugaç retorn a Catalunya (el 1970) pocs mesos abans de morir.

La suma de l'obra -els llibres de poemes, la prosa, el periodisme, el teatre, les traduccions-, l'activitat cultural i intel·lectual i l'actuació cívica i política de Carner al llarg de més de mig segle componen una imatge encara no del tot perfilada però que permet parlar d'ell com un dels grans homenots literaris del nostre temps, i com un intel·lectual català i europeu en el sentit alhora més clàssic i més modern, més contemporani, del terme.

Copyright del text © 1999 Ediuoc/ECSA

Tast de textos

Els lectors llegeixen

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

 **AUDIO: @Núria_Noemi llegeix 'Aigües de la primavera', de Josep Carner**

<https://lletra.uoc.eduhttps://soundcloud.com/lletra/aig-es-de-la-primavera-josep>

 **AUDIO: Mercè Rayner llegeix 'Auca d'una resposta del senyor Gaudí', de Josep Carner**

<http://soundcloud.com/lletra/auca-duna-resposta-del-senyor>

 **AUDIO: Noemina Mínguez llegeix 'Ahir', de Josep Carner**

<http://soundcloud.com/lletra/ahir-josep-carner>

Text

 **PDF: Nadal 1943 al tròpic**

Un poema de Josep Carner.

http://lletra.uoc.edu/uploads/20131222/jcarner_nadal_de_1943_al_tropic.pdf

 **PDF: Cançó de Nadal**

Un poema de Josep Carner.

http://lletra.uoc.edu/uploads/20131222/jcarner_cancel_o_de_nadal.pdf

 **PDF: Any nou**

Un poema de Josep Carner.

http://lletra.uoc.edu/uploads/20131222/jcarner_any_nou.pdf

 **WEB: Josep Carner a Liteca**

Alguns poemes de l'autor recollits a Liteca, la plataforma de recursos de la Facultat d'Humanitats i en la Facultat de Traducció i Interpretació de la UPF.

<http://parles.upf.edu/llocs/liteca/biblioteca-carner-josep-0>

 **WEB: Carner a EPdLP**

Nota biogràfica en castellà amb els poemes "El més vell del poble" i "Si cal que encara et vegi" a El Poder de la Palabra.

<http://www.epdlp.com/escritor.php?id=1551>

 **WEB: Magisteri Teatre-Mag Poesia**

Amb molts poemes i una proposta d'antologia de Carner per a l'escola.

<http://www.mallorcaweb.com/Mag-Teatre/carner/index.html>

 **WEB: Selecció de Poesia Catalana**

Reprodueix vint poemes, setze extrets de *Poesia* (1957). Dos dels poemes ("El més vell del poble" i "Porta d'hostal") tenen traducció a l'anglès.

<http://www.uoc.edu/lletra/especials/folech/carner.htm>

 **WEB: Gedichte von Josep Carner**

Dos poemes en català traduïts a l'alemany.

<http://www.jbeilharz.de/katalan/frameset.htm>

 **WEB: Deu rondalles de Jesús infant**

Tres rondalles extretes d'aquest llibre publicat el 1904.

<http://www.xtec.es/~malons22/personal/carnerjesusinfant.htm>

 **WEB: Poemes infantils**

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

Nou poemes de Carner que glossen cançons infantils, publicats a *En Patufet*.

<http://www.xtec.es/~malons22/patufet/carner.htm>

 **WEB: Selecció de poemes**

Deu poemes de l'autor al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/jcarner_index_poemes.html

Biobibliografia

Biografia

 **WEB: A la Viquipèdia**

Biografia, obra i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Carner_i_Puig-Oriol

 **WEB: Membre de l'IEC**

Josep Carner, membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

<http://apmembres2.iec.cat/detall.aspx?pkMembrePLE=212>

 **PDF: Josep Carner: semblança biogràfica**

Conferència de Josep Vallverdú sobre la vida i l'entorn del poeta.

http://www.google.es/url?sa=t&source=web&cd=3&sqi=2&ved=0CCcQFjAC&url=http%3A%2F%2Fpublicacions.iec.cat%2Frepository%2Fpdf%2F00000158%255C00000008.pdf&rct=j&q=Josep%20Carner%3A%20semblan%C3%A7a%20biogr%C3%A0fica&ei=yFcoTtunM4PNswbJ6-m-CQ&usg=AFQjCNGp-R2JAwWqXBe7E_GkWXcWAKfyFQ&cad=rja

 **WEB: Noms: Josep Carner**

Documental biogràfic sobre l'autor a la Televisió de Catalunya.

<http://www.tv3.cat/noms/carner/home.htm>

Bibliografia

 **WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya**

http://catalog.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Carner+Josep+1884&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 **WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)**

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Carner+Josep+1884&sortdropdown=-&searchscope=23

 **WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques**

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SCarner+Josep|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 **WEB: Articles de l'autor (Traces)**

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Carner%20Josep&sc=1&ln=ca>

 **WEB: Articles sobre l'autor (Traces)**

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Carner%2C+Josep&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+lengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

Comentaris sobre l'autor

Crítica

 **WEB: Josep Carner a l'AELC**

Biografia, publicacions i altres materials.

<http://www.escriptors.cat/autors/carnerj/>

 **WEB: Josep Carner**

Pàgina de l'escriptor a l'espai "Catalunya des dels tròpics. Les lletres catalanes de l'exili a Mèxic".

<http://www.uoc.edu/lletra/exili/cat/noms/jcarner/index.html>

 **WEB: L'autor al Corpus Literari Ciutat de Barcelona**

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre Carner.

http://www.ducros.cat/corpus/index.php?command=show_news&news_id=386

 **WEB: Carneriana**

Informació i materials sobre Josep Carner i la seva obra.

<http://josepcarner.blogspot.com/>

 **WEB: Sobre La paraula en el vent**

Treball d'Enric Mallorquí Ruscadella (UAB) sobre aquest poemari de 1914.

<http://www.hottopos.com/rih5/enric.htm>

 **PDF: Els fruits saborosos**

Dossier de M. Àngels Claramunt i Carles Vega sobre aquesta novel·la, dins el Seminari didàctic "El gust per la lectura" (1997-1998).

http://www.xtec.es/lic/centre/professorat/dossiersgust/Carner_1997.pdf

 **WEB: Carner a l'exili belga**

Article de Jaume Subirana a JOCS sobre "L'exili d'un mite: notes biogràfiques sobre Josep Carner a Bèlgica".

<http://www.uoc.edu/jocs/3/articles/subirana7/index.html>

 **PDF: "Els Dickens de Josep Carner i els seus crítics"**

Article de Marcel Ortín (UPF) a la revista *Quaderns* sobre les traduccions de Charles Dickens fetes per Carner.

<http://ddd.uab.es/pub/quaderns/11385790n7p121.pdf>

 **WEB: "Josep Carner i el Tirant lo Blanch"**

Article d'Anton M. Espadaler publicat a *Catalan Review* i consultable a la BVJLV.

<http://www.lluisvives.com/FichaObra.html?Ref=11207&portal=1>

Diversos

 **WEB: Josep Carner, de príncep a mite**

Exposició organitzada l'any 2013 per la Biblioteca de Catalunya.

<http://www.bnc.cat/Exposicions/Josep-Carner-de-princep-a-mite>

 **WEB: Josep Carner al Mapa literari català 2.0**

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >

Un projecte d'Endrets i Espais escrits. Inclou biografia i diversos textos recollits a Espais escrits.
<http://www.mapaliterari.cat/ca/mapa/autor/87/josep-carner>

 **WEB: Cançons de Carner**

Referència dels poemes de Carner convertits en cançó (per Eduard Toldrà, Joan Manuel Serrat o Ovidi Montllor).

<http://www.cancioneros.com/aa.php?NM=335>

 **WEB: Quatre cançons**

Quatre cançons amb lletra de Carner ("Aquest camí tan fi...", "Cançoneta incerta", "Canticel" i "Per una vela..."), amb enllaç als compositors (Mompou, Rodrigo) que les han musicades.

<http://www.recmusic.org/lieder/c/carner/>

 **WEB: "Auca del senyor Carner"**

Auca escrita per Mossèn Eugeni Riudavets i il·lustrada per Manel Fontddevila al web La paret de les auques. Amb suggeriments de treball.

<http://www.auques.cat/tot.php?auca=carner>

 **WEB: Un sonet i el comentari de Josep Pla**

Un sonet d'*El tomb de l'any* (1966) i el comentari que en fa Josep Pla, al Full de llengua i literatura.

<http://reocities.com/Athens/Acropolis/7864/carner01.html>

Propostes didàctiques

Text

 **WEB: Activitats per treballar poemes**

Deu poemes amb propostes al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxiu/lletra/jcarner_index_props.html

Interacció

 **WEB: Interaccions multimèdia**

El web *Viu la poesia* presenta activitats interactives de tres poemes.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxiu/lletra/jcarner_index_interac.html

Recursos

 **WEB: Els fruits saborosos**

Proposta de lectura a Biblionet, la guia interactiva de literatura catalana.

<http://www.xtec.es/~Irius1/carner/contenedor.htm>

L'autor 2.0

A les xarxes

 **WEB: Carner, a Twitter**

<https://lletra.uoc.eduhttps://twitter.com/JosepCarner>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Josep Carner a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-carner> >
